

DOCHTERS & MOEDERS

'Ik zie overal sporen van HAAR VERLANGEN'

Tekst: Doret van der Sloot

WAT TYPEERT DE BAND MET JE MOEDER en welke invloed heeft haar zorg op je leven en carrière gehad? In de eerste aflevering van deze zomerreeks: Annette Roeters, oud-directeur van de Raad voor de Kinderbescherming, over haar Groningse moeder Antje Louwes.

DOCHTER: Annette Roeters

GEBOORTEDATUM: 26 april 1954

GEBOORTEPLAATS: Leek, Groningen

BEROEP: algemeen directeur Raad voor de Kinderbescherming Nederland

MOEDER: Antje Louwes

GEBOORTEDATUM: 26 februari 1923

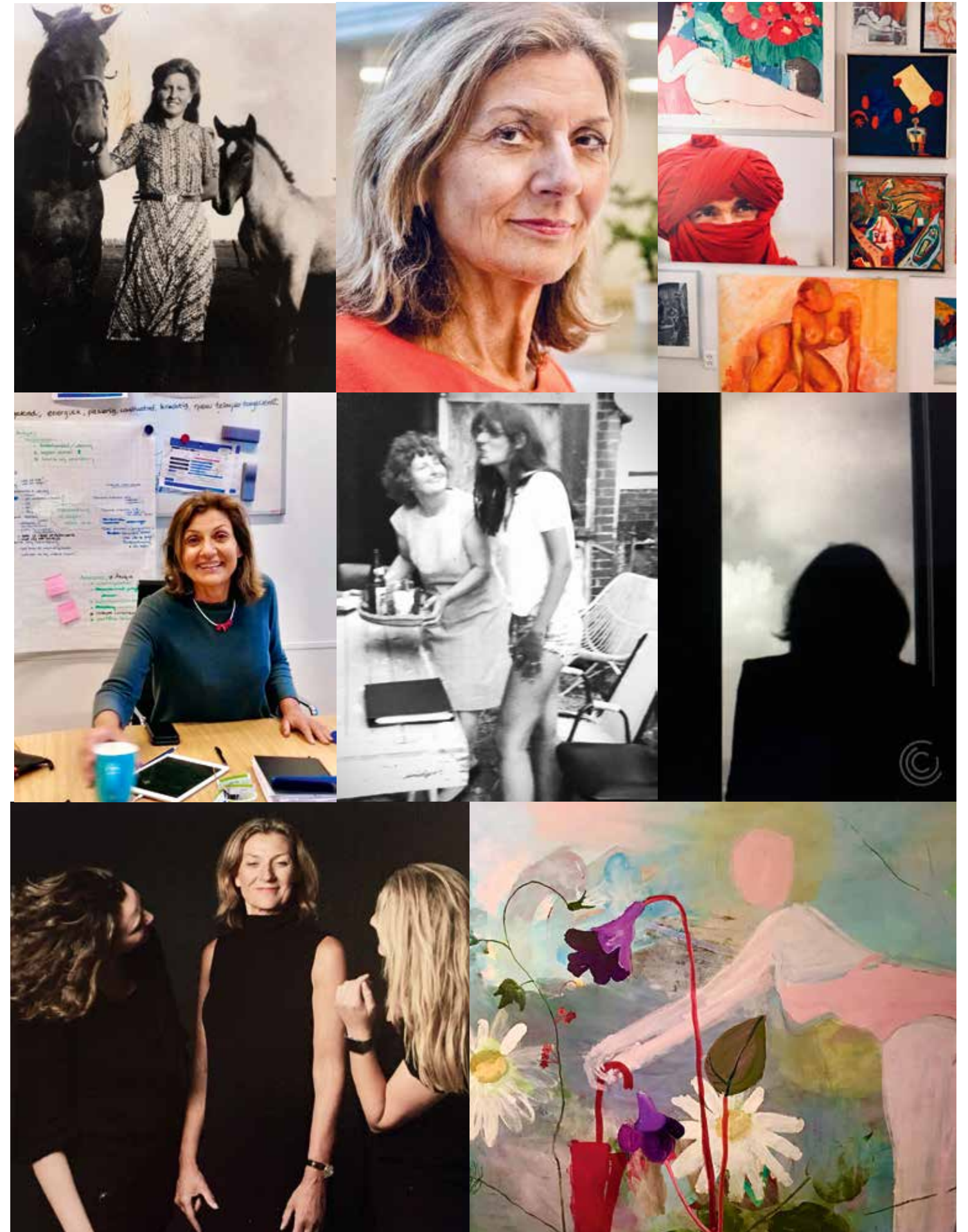
GEBOORTEPLAATS: Norg, Groningen

OVERLEDEN: 11 juli 2014

BEROEP: boerin

'Gisteren belde ik mijn broer. Ik wilde graag met hem praten over de invloed van onze moeder op mijn leven en carrière. Het is fijn om met hem te reflecteren op onze Groningse wortels. Hij komt vaak met heel andere, verfrissende invalshoeken. Zo kijk ik terug op het leven van mijn moeder en dan zie ik een vrouw die tekort is gedaan. Een tekort aan opleiding, kunst, cultuur. Kortom, een tekort aan persoonlijke ontwikkeling. Mijn broer ziet iets heel anders: een vrouw die zich verbluffend snel en goed wist aan te passen aan het gereformeerde milieu waarin ze trouwde. Twee heel verschillende interpretaties van het leven van onze moeder. Dat is interessant, vind je niet?'

Annette Roeters woont op het uiterste puntje van het KNSM-eiland in Amsterdam met uitzicht over het IJ. 'Het talent om snel te integreren in een nieuwe omgeving heb ik van haar. Maar de echte invloed van mijn moeder begint bij háár moeder, mijn oma. Zij

Over Annette
2015 - 2020 Algemeen directeur Raad voor de Kinderbescherming
2008 - 2015 Inspecteur-generaal van het onderwijs
1996 - 2008 College van Bestuur Windesheim Hoger Onderwijs
1993 - 1996 Algemeen directeur Hogere Technische School Zwolle
1982 - 1993 Directie Academie voor Journalistiek
1982 - 1983 Docent Taalbeheersing
1982 Doctoraal Nederlandse Taal- en Letterkunde Rijksuniversiteit Groningen

‘DAT HARDE WERKEN IS OOK EEN THEMA IN MIJN LEVEN’

presteerde het om zich van dienstmeisje te transformeren tot eigenaar van een boerenbedrijf. Oma was elegant, zakelijk en doortastend. Ze werkte hard en ze wist hoe ze andere mensen voor zich moest laten werken. Samen met haar man bouwde ze in één generatie een familiebedrijf en de daarbij behorende status op. Mijn moeder had daar, als oudste dochter, een belangrijk aandeel in. Van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat melken, schrobben, zaaien, oogsten, koken, wassen, naaien en voor haar jongste broertjes zorgen. Toen het schoolhoofd vroeg of mijn moeder door mocht leren, reageerde oma resoluut: geen sprake van. Er moest gewerkt worden. Op haar dertiende was mijn moeder verantwoordelijk voor het hele huishouden, ze ging nooit meer naar school.’

DE PRIJS VAN SUCCES

‘Vanuit mijn moeders perspectief kon een beter leven alleen worden bereikt door een goede opleiding. Ik bleek goed te kunnen leren en mocht in de stad Groningen naar school. En dus reisde ook mijn moeder uren met de bus naar de stad om alle ouderavonden bij te wonen. Ik was zo trots op haar. Als ik na school thuiskwam, stond het straalkachelkje te ronken naast mijn bureau, ik kon gelijk door met mijn huiswerk. Haar aandacht deed me goed, ik voelde me serieus genomen. Misschien kwamen de eerste scheurtjes in onze band aan het einde van de hbs. Na jarenlang goed gepresteerd te hebben, kreeg ik steeds meer oog voor de jongens, uitgaan en het onrecht in de wereld. Mijn haren werden langer, de rokken korter en mijn kleding zwart. Ik moest mijn examenjaar overdoen, werd de muze van een kunstenaar en raakte zwanger. Toen ik er als jonge moeder alleen voor kwam te staan, moet ze toch slapeloze nachten hebben gehad? We spraken er nooit over. Het leven ging “gewoon” door; ze deed mijn was en paste op mijn dochter als dat nodig was. Ook wel voor langere tijd, als ik voor congressen naar het buitenland moest.’

‘Op mijn vijftigste kreeg ik een belangrijk inzicht in de relatie met mijn moeder. De woorden “Netteke, ik kon je niet helpen met je huiswerk” raken me nog steeds diep. Ik deed waarnaar ze voor al haar drie kinderen verlangde; de hoogste trede op de maatschappelijke ladder bereiken. Maar verloren we elkaar daarmee uit het oog? Was de wereld achter de horizon van een goede opleiding en dito carrière te ver van haar leven op het land verwijderd? Misschien is een ontwikkelingskloof wel de prijs die je betaalt voor een beter leven dan dat van je ouders. Maar wat betekende mijn “betere” leven uiteindelijk voor haar? De bladzijden van mijn agenda waren gevuld met werk, carrière en gezin. Ik realiseerde

me hoe pijnlijk het voor haar geweest moet zijn om daar niets aan toe te kunnen voegen.’

GEWOON HARD WERKEN

‘Dat brengt me terug bij mijn oma. Door de komst van huishoudelijke apparaten kreeg ze begin jaren zestig voor het eerst vrije tijd. Ze gebruikte die om boeken te lezen, van Simone de Beauvoir, Jan Wolkers, ze las ze allemaal. Ze had geen goed woord over voor de jonge vrouwen in haar straat die hun vrije tijd verkwanselden, zich niet ontwikkelden. Het wrange is natuurlijk dat haar eigen dochter zich door haar keuzes nooit heeft kunnen ontwikkelen. Mijn moeder volgde niet de opleiding die bij haar capaciteit paste, had geen eigen carrière. Altijd maar zorgen voor het huishouden, de boerderij, de mensen om zich heen. Dat altijd harde werken is natuurlijk ook een thema in mijn eigen leven. Ik deed hetzelfde, het was nooit goed genoeg. Werk vulde mijn leven.’

‘Vanmorgen zei mijn broer dat onze moeder trots op me was. Toen ik inspecteur-generaal van het onderwijs werd, vertelde de buurman mijn ouders dat ik direct aan de minister rapporteerde. Ze waren sprakeloos: “Ons Netteke bij de minister?” Daarmee was het hoogst haalbare bereikt. Natuurlijk kijk ik met voldoening en vreugde terug op mijn werkzame leven. Ik vond het een voorrecht om de functies te mogen vervullen. Maar trots? Ik werkte gewoon hard. Samen met anderen deed ik wat er gedaan moest worden.’

VERLANGEN NAAR CULTUUR

‘Als ik nu terugkijk op het gereformeerde leven van mijn moeder, dan zie ik overal sporen van verlangen. Verlangen naar kunst, cultuur, literatuur en klassieke muziek. Ze ontwierp en naaide zelf prachtige kleding. Mantelpakjes, ingewikkelde rokken. Voor een bruiloftsfeest kopieerde ze een blauwe satijnen jurk uit de couturecollectie van Mart Visser. Stilde ze daarmee haar honger naar geestelijke en intellectuele ontwikkeling?’

‘Sinds een jaar ben ik met pensioen, mijn leven ziet er nu heel anders uit. Ik voel de aandrang om ook met mijn handen te werken. Mijn geliefde woont in Friesland, vier kilometer van de boerderij waar ik ben geboren. Als ik bij hem ben, werken we urenlang in zijn enorme tuin met uitzicht over de heide. Toen hij een dag weg was, zaagde ik planken en timmerde ik een grote boekenkast in elkaar. Daar ben ik dan dus wél ontzettend trots op. Is dat gek? Misschien bracht ik zo de werelden van mijn moeder en mezelf weer dichterbij elkaar. Wie zal het zeggen?’ ●